

ГОДИШЕН ДОКЛАД

за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие на община Брусарци 2007 – 2013 г.

(Изготвен на основание Закона за регионално развитие и във връзка с чл. 91, ал.4 от ППЗРР)

Общинският план за развитие на община Брусарци е основен документ, разработен в изпълнение на разпоредбите на Закона за регионално развитие и приет от Общински съвет Брусарци с Решение № 93/23.03.2005 г. При съставянето му са спазени методическите указания на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, относно обемът и съдържанието.

Докладът е изготвен за 2013 г. във формата и изискванията на чл. 91, ал. 8 от ППЗРР и съдържа:

1. Общи условия за изпълнение на Общинския план за развитие (ОПР) и в частност промените в социално-икономическите условия в общината.
2. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите от ОПР.
3. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

1. Общи условия за изпълнение на общинския план за развитие и в частност промените в социално икономическите условия в Община Брусарци

Община БРУСАРЦИ е съставна и малка част от националната територия и е необходимо да се развива в съответствие както с Областната стратегия така и с Националната стратегия за регионално развитие не само в краткосрочен, но и в дългосрочен план. Той трябва да се осъществява последователно, изпълнявайки набелязаните приоритети и цели, в които са концентрирани мерките за общинско развитие.

Общинският план е разработен в съответствие с предвижданията за същият планов период на Областната стратегия за развитие на Област Монтана, План за развитие на Северозападния район, Националната стратегическа референтна рамка, Оперативна програма "Регионално развитие", Оперативна програма "Околна среда", Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", Оперативна програма "Развитие на конкурентноспособността на българската икономика", Оперативна програма "Административен капацитет", Национален стратегически план за развитие на земеделието и селските райони, Програмите за тяхното реализиране, както и с регламентите на Европейския съюз (ЕС), относно структурните фондове и Кохезионния фонд.

Стратегическите приоритети на община Брусарци са насочени към постигане на:

- Динамична и конкурентноспособна икономика отговаряща на европейските стандарти;
- Развитие на селското стопанство и преработка на селскостопанската продукция;
- Модернизацията на инфраструктурата на общината;
- Развитие на човешките ресурси и повишаване жизненият стандарт на населението;
- Популяризиране на културно-историческото наследство;
- Подобряване на екологичното състояние и опазване на околната среда;
- Укрепване и усъвършенстване на институционалния капацитет.

Общинският план за развитие на община Брусарци съдържа:

- анализ на икономическото и социалното развитие на общината;
- анализ на силни и слаби страни, предимства и заплахи;
- визия, приоритети, специфични цели и мерки за развитие на общината;
- индикативна финансова таблица, обобщаваща възможните ресурси за реализация на дейностите и проекти;
- реда и начина за осигуряване на информация и публичност;

- мониторинг и контрол на изпълнението, оценка на реализацията на плана.

Неотменима част от Плана за развитие е Индикативната финансова таблица за реализация.

През 2013 г. е извършена Междинна оценка на ОПР. Тя е изготвена със закъснение във времето, по независещи от общината причини. В нея са направени следните оценки и заключения по изпълнение на ОПР:

Оценката за ефективността и ефикасността на използваните финансови ресурси е с две измерения. Първото засяга реалните резултати от използваните финансови ресурси и по него оценката е добра. Тази оценка се обосновава с постигнатите резултати от реализираните мерки (проекти и програми), разгледани в т. 4. от ОПР(Оценка на изпълнението на специфични цели и приоритети на ОПР Брусарци 2007-2013 г.). Второто измерение на оценката е свързано със системата за мониторинг и по него оценката е незадоволителна.

Основните изводи от оценката на ефекта от прилагането на ОПР Брусарци 2007-2013 г. са следните:

- ✓ Налице е управленски механизъм за поддържане на Индикативната финансова таблица на ОПР в актуалното състояние и на проектите (заложи в ОПР и новопредлагани – невключени в ОПР). Този извод има пряко отношение към системата за мониторинг, която за съжаление не функционира в общината във вида предвиден в Методическите указания за изработване на ОПР.
- ✓ Затрудненията по осигуряването на такава информация са свързани и с липсата на нормативна регламентация, задължаваща инвеститорите да осигуряват нужната информация в структурното звено/доколкото такава е структурирано/ на Общинската администрация, което е отговорно за реализацията на ОПР.

От Междинната оценка са изведени следните основни изводи :

- Стратегията на ОПР е в съответствие с плановете и политиките от по-високо ниво.
- Основните проблеми и нужди на общината се запазват. Като цяло целите на ОПР съответстват на различните видове среди, в които се изпълнява плана. Настъпилите промени, предизвикани от икономическата и финансовата криза и тяхното проявление водещи до влошаване на икономическата среда и задълбочаване на социалните проблеми, засягат в определена степен община Брусарци.
- Формулираната Визия на община Брусарци, заложи в ОПР, отговаря на изискванията за такъв вид стратегически и планови документи на регионалното развитие. Същата, с незначителни корекции може да бъде заложи в ОПР на общината за следващия планов период – 2014-2020 г.
- През оценявания период на действие на ОПР, с положителното въздействие от изпълнените мерки по основните стратегически цели на плана са налице определени промени, които налагат частично промени в силните и слаби страни, във възможностите и заплахите, съдържащи се в SWOT анализа на ОПР.
- Приоритетите на ОПР са приемливи, в значителна степен актуални и не са загубили своята значимост. Същото се отнася и за стратегическите цели на плана. Те са съотнесими с тези на ОСР на област Монтана, както и на другите стратегически и планови документи от по-високо йерархично ниво и не на последно място на сега действащите европейски политики за регионално развитие, касаещи местното развитие;
- Подценена е координацията на общината с други партньори (НПО, частния инвестиционен капитал и др.) при реализация на стратегическите цели на стратегията и определените

дейности, което ограничава ангажираността на неправителствения сектор в реализацията на ОПР;

- Констатира се, че вземаните оперативни управленски решения от ОС (до 2010 г.) и от новия ОС (след 2011 г.), както и кметските екипи и ръководствата на структурните звена на Общинската администрация до голяма степен са в съответствие със Стратегическите елементи (приоритети, цели) на ОПР;
- Системата за мониторинг на ОПР не работи ефективно. Действащата система за събиране на информация за изпълнението на стратегическата част на плана е с мозаечен характер и касае основно мониторинга на социалната сфера и екологията. Не се използват индикаторите за наблюдение и оценка, колкото и несъвършени да са те.

На базата на анализа и изводите се дават следните препоръки към стратегическата част на ОПР:

- За в бъдеще е добре да се определят измерими индикатори за оценка изпълнението на дейностите в плана за развитие. В момента те са много общи и реално не може да се прецени кои интервенции какъв ефект имат при постигането на целите;
- Да се продължи работата по повишаване прозрачността в работата на общината и подобряване административното обслужване на гражданите;
- Да се повиши административният капацитет по отношение на планирането чрез обучение. Възползване от предвидените по Оперативна програма „Административен капацитет” обучения на общински служители;
- В годишните доклади за изпълнение на ОПР за 2012 и 2013 г. да се заложи по-категорично принципа за партньорство, приложим в следните две направления:
  - Задълбочаване на партньорството между местните власти и бизнеса за реализация на инвестиционни проекти по линия на ПЧП;
  - Конкретна реализация на управленската програма на новото ръководство на общината в аспекта задълбочаване на партньорските връзки със съседните общини за решаване на проблеми от взаимен интерес.

В края на 2013 г. е изготвена и Актуализация на ОПР. Практически Актуализираният документ на ОПР не изиграва своята същностна роля, поради факта, че е приет в края на 2013 г., когато практически приключва действието на ОПР 2007-2013 г.

Визията, определена в Общинския план за развитие е:

"Утвърждаване на община Брусарци като съвременен европейски център, с добре развита местна инфраструктура, предлагащ продукти с високо качество, възстановяване на традициите в областта на селското стопанство и земеделието".

Дългогодишният опит на страната ни да направи успешен преход към нормално функциониращо пазарно стопанство се отрази чувствително върху икономиката на Община Брусарци.

Местният трудов пазар се характеризира с висока безработица, като равнището и е почти три пъти по-високо от това за страната. Тази тенденция се наблюдава и за миналите периоди. Средногодишно за 2013 г. равнището на безработица за община Брусарци е 36,10 %. Абсолютният брой на безработни през 2013 г. достига нива от 700 лица, при икономически активно население от около 1940 лица.

Населението на община Брусарци постоянно намалява. Това се дължи на постоянното напускане на голяма част от населението и отправяне към големите и развити административни и индустриални центрове в страната и към чужбина. В основата на тази тенденция е отрицателния естествен прираст на населението, следствие на ниска раждаемост и висока смъртност.

Икономическото развитие на община Брусарци все още е на нива под средните за страната и мнозинството от останалите региони в България.

По своята структура икономиката на общината е с аграрен характер. Аграрния сектор и сферата на услугите (преди всичко търговията на дребно с храни, облекла и стоки за бита) създава над ¾ от brutния вътрешен продукт на общината. Липсват действащи промишлени предприятия. Недоразвити са строителството и транспортно-логистичната сфера.

Почти няма отрасли, които успешно да се адаптират към непрекъснато променящите се нови икономически изисквания.

В изпълнение на определените Стратегически и специфични цели по приоритетите, Кметът на Община Брусарци разработва проекти и програми за привличане на външно финансиране, реализира проекти с целево и бюджетно финансиране и др.

Национални оперативни програми – източник на финансиране на проекти включени в Общинския план за развитие на община Брусарци 2007-2013г.

Като член на ЕС България има възможност да ползва сериозен финансов ресурс по линия на Европейските структурни фондове и Кохезионния фонд. За тази цел се реализираха седем оперативни програми за отделните ключови сектори, където по-подробно са описани всички приоритети и операции, по които може да се кандидатства за финансиране с конкретни проекти:

- _ ОП „Развитие на конкурентността на българската икономика”;
- _ ОП „Развитие на човешките ресурси”;
- _ ОП „Регионално развитие”;
- _ ОП „Околна среда”;
- _ ОП „Транспорт”;
- _ ОП „Административен капацитет”;
- _ ОП „Техническа помощ”

2. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите от ОПР.

Проекти от Общинския план за развитие чието реализиране е на различни стадии през 2013 г. са:

Проект „Подобряване на площадни пространства за отдих в с.Василовци, с. Дондуково, с. Киселево, община Брусарци“ по ПРСР:

Мярка 322 „Обновяване и развитие на населените места”

Стойността на проекта е 1 460 060,84 лв.

Основната цел на проекта е: Да се подобрят условията за живот и привлекателността в селските райони чрез подобряване на достъпа до качествена инфраструктура. Реализацията на проекта е в съдебна фаза и се очаква решение на Върховен съд по избор на изпълнител.

Проект "Реконструкция вътрешна водопроводна мрежа и външен довеждащ водопровод гр. Брусарци и Реконструкция вътрешна водопроводна мрежа I-ви етап и хидрофорна станция в с. Крива бара" по ПРСР: Мярка 321 „Основни услуги за икономиката и населението на селските райони". Стойност на проекта 5 529 998,64 лв. Реализацията на проекта също е в съдебна фаза и се очаква решение на Върховен съд по избор на изпълнител.

Проект "Изграждане и укрепване на инфраструктура за предотвратяване на наводнения и заливане на територия в рамките на регулацията на с. Смирненски, община Брусарци, област Монтана" по ОПРР към МРРБ - Приоритетна ос 4 „Местно развитие и сътрудничество“; Операция 4.1 „Дребномащабни местни инвестиции“; Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/4.1-04/2010 „Подкрепа за дребномащабни мерки за предотвратяване на наводнения в 178 малки общини” Бюджетна линия: BG161PO001/4.1-04/2010.Стойността на проекта е 998 713,86 лв. Проектът е приключил.

През 2012 г. бе внесен и проект за неотложни ремонтно- възстановителни работи на недвижим имот - Православен храм "Св. Николай" с. Дондуково, общ. Брусарци към Междуведомствена комисия за възстановяване и подпомагане към Министерски Съвет на РБ, на стойност 90 314,48 лв. С Протокол № 4 от 19.04.2012 г. на Междуведомствената комисия, проекта е отложен за разглеждане на следващи заседания на комисията. Към 31.12.2013 г. проектното предложение е отворено.

През 2012 година читалищата на територията на Общината със съдействието на Общинска администрация Брусарци, кандидатстваха с проекти пред Министерството на Земеделието по ПРСР: Мярка 321 "Основни услуги за населението и икономиката на селските райони".

Статусът на проектите към 31.12.2013 г. е следният:

- Модернизация на спортен център , ремонт и подобряване на Културен дом - Народно читалище „Просвета- 1891 г.”гр. Брусарци на стойност 588 271,65 лв. Подписан договор от 09.04.2013 г.
- Създаване на спортен център , ремонт и подобряване на Народно читалище „Събуждане 1899 ” с. Василевци община Брусарци на стойност 596 715,47 лв. Отказано финансиране.
- Създаване на спортен център, ремонт и подобряване на Народно читалище „Христо Ботев 1929” с. Дондуково, община Брусарци на стойност 505 388,25 лв. Подписан договор от 09.04.2013 г.

В резервите за разглеждане на последващ етап все още е Проект „Мерки за енергийна ефективност при експлоатация на СОУ «Хр.Ботев» гр.Брусарци”на стойност 196 925,57 \$ финансиран от Международен фонд „Козлодуй”.

Проектът „ Подобряване процеса на разработване и прилагане на качествени, съгласувани и ефективни политики в община Брусарци” на стойност 74 981,70 лв. по ОПАК Приоритетна ос 1. „Добро управление” подприоритет 1.3. „ Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики”,бюджетна линия BG 051 PO 002/13/1.3-07, е с отказ за финансиране. Това се отрази крайно негативно върху изготвянето на Общинския план за развитие на община Брусарци за периода 2014-2020 г.

През 2013 г. бяха подадени 3 проекта към МОСВ – ПУДООС на обща стойност 29 697,00 лв. по Програмата «За чиста околна среда-2013». И трите проекта са с отказ за финансиране.

През 2013 г. в училищата и детските градини на територията на общината с целеви средства на стойност 52 306,00 лв бяха закупени котли за твърдо гориво и климатици. Това създаде предпоставки за оптимизиране на работната среда в образователната инфраструктура.

С целеви средства на стойност 6 025,00 лв. бе извършен основен ремонт на здравните кабинети в с.Дондуково и с.Василевци, което подобри качеството на здравните грижи за населението.

На стойност 63 500,00 лв. с целеви средства бе извършен текущ ремонт и поддръжка на общински пътища, а на стойност 7311,00 лв. се доизгради системата за улично осветление в с.Смирненски.

С целеви средства бе закупена и печка-конвектомат за нуждите на Домашен социален патронаж, на стойност 4 200,00 лв.

Усвоени са 6498,00 лв целеви средства в процеса на изготвяне на Общ устройствен план на община Брусарци.

Със собствени средства през отчетния период са реализирани следните дейности: Проектиране и ремонт на пътна варианта и пътно съоръжение прис.Буковец на стойност 18 087,00 лв.; ремонт на път III-1121 в границите на гр.Брусарци за 4980,00 лв и закупуване на програмни продукти за нуждите на Общинска администрация Брусарци.

През отчетната, както и през предходните години, за реализацията на мерките за осигуряване на заетост, на безработните лица на територията на община Брусарци водещ фактор имат програмите на Министерството на труда и социалната политика. Наетите лица за осъществяване на различни дейности по програмите са с временен характер и проблема безработица се решава епизодично и частично. Този начин на решаване на проблема със заетостта, не води до формиране на устойчива икономическа активност на населението на територията на общината, а решава в краткосрочен аспект социални проблеми. Освен, че възпрепятства осигуряването на дългосрочна заетост, липсата на образование и квалификация е сериозна пречка за започване на бизнес или осигуряване на работа.

Реализираните мерки за заетост през отчетната 2013 г. са:

- НП „ОСПОЗ” -71 лица с различна продължителност на трудовите договори от м.януари до м.ноември
дейности: почистване на нерегламентирани сметища; поддръжка и охрана на сгради общинска собственост; социоконсултанти; работа с ромска общност и др.
- НП „ОСПОЗ” «Зимна аварийна група» с трудови договори на 4 часа
  - 100 лица от 01.01.2013 г. до 31.03.2013 г.
  - 137 лица от м.август до 31.12.2013 г. с различна продължителност на трудовия договор
- НП „Старт в кариерата“ – 2 лица;
- ОП „РЧР” схема "Ново начало" – 2 лица;
- ОП „РЧР” схема "Развитие" – 100 лица с различна продължителност на трудовите договори по дейностите: градинари, спасители при бедствия и аварии и поддръжка пътища.
- ОП „РЧР” схема „Подкрепа за достоен живот” – 16 лица в дейност: „Личен асистент”.
- Регионална програма за заетост – 10 лица от м.април до м. октомври
- Проект «Подкрепа за заетост» дейност „пазач –невъоръжена охрана”от м. Февруари до м. Ноември
- по НП „АХУ” дейност «личен асистент» - 18 лица с работодател Дирекция «СП»Брусарци
- 9 лица с трудови договори за 6 месеца по чл.46 от ЗНЗ с работодател частни юридически лица
- 16 лица с дейност «Професионален приемен родител» с работодател Дирекция «СП»Брусарци.

3. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

На база на гореизложеното, можем да направим извода, че част от мерките за постигане на специфичните цели и приоритетите от Общинския план за развитите 2007-2013 г. за 2013 година се прилагат.

Резултатите по изпълнението на Общинския план през 2013 г. са постигнати с финансови ресурси от Общинския бюджет, Националния бюджет и Оперативните програми.

- И през 2013 година продължиха да се реализират значителен брой дейности за подобряване условията и качеството на живот на населението на общината и естетизацията на селищната среда.
- Ангажиментите на Община Брусарци и занапред ще продължават да бъдат свързани с поддържането на общинската транспортна инфраструктура, водоснабдителната мрежа, подобряване управлението на отпадъците, повишаване на енергийната ефективност, развитие на мрежата от социални услуги.
- Осигуряване на финансови ресурси за развитието на техническата инфраструктура е сериозно предизвикателство пред администрацията, предвид значимостта за интегрираното социално-икономическо развитие на общината и привличането на нови инвеститори в града и общината.
- Усилията за подобряване качеството на публичните услуги са насочени към изграждането на администрация с много добър капацитет и повишаване на прозрачността в управлението и предоставянето на услуги.

В разработвания Общински план за развитие на община Брусарци 2014 – 2020 г., разписаните в него дейности се съпоставят и съобразят с новите финансиращи мерки по съответните Оперативни програми и се насочат към дейности, водещи до увеличаване заетостта, намаляване на безработицата и преодоляване на вътрешнорегионалните различия в социалната и техническа инфраструктура.

Необходимо е да се продължи с последователна и дългосрочно ориентирана общинска политика, адекватна и отговаряща на обективните социално – икономически условия и обществения интерес за постигане на визия, представяща Община Брусарци като привлекателно и сигурно място за живот и бизнес.

Изготвил: .....
/Андрейан Тодоров соц.р-к/

Утвърдил: .....
/НАТАША МИХАЙЛОВА, кмет /